

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

गडचिरोली जिल्हा

१९९०-९१

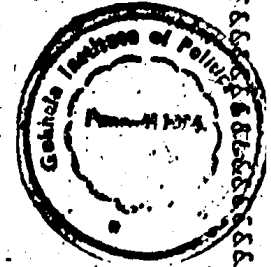

फक्ष कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा : डचिरोली

१९९०-९१

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
निर्घोजन विभाग
महाराष्ट्र शासन
मुं व ङ

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - १९९०-९१

दृष्टीक्षेपांत जिल्हा

जिल्हा : गडचिरोली

अ.कं.	बाब	परिमाण	जिल्हा-गडचिरोली	महाराष्ट्र राज्य
१	२	३	४	५
[एक]	<u>प्राकृतिक स्थिति</u>			
अ.	<u>भौगोलिक स्थान</u>			
१.	उत्तर अक्षांश	अंश	१९ ते २१	१६.४ ते २२.१
२.	पूर्व रेखांश	अंश	८० ते ८१	७२.६ ते ८०.९
ब.	<u>हवामान</u>		[१९९०]	[१९८९]
१.	किमान तापमान	डिग्री सेल्सियस	१९.७	०.७
२.	कमाल तापमान	डिग्री सेल्सियस	४४.६	४८.६
३.	पर्जन्य [सरासरी]१९९०	मि. मि.	२२६४.९	३. ना.
क.	<u>प्रशासकीय विभाग [१९९१]</u>			
१.	तालुके	संख्या	८	३०३
२.	पंचायत समित्या	संख्या	८	२९८
३.	टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	१	३८
४.	एकात्मिक ग्रामिणविकास प्रकल्प गट	संख्या	८	२९८
५.	शहरे	संख्या	२	३०७
६.	गावे [एकूण]	संख्या	१६६४	४१,८३३
१.]	निर्जन	संख्या	१५६	२,४७९
२.]	पस्ती असलेली	संख्या	१५०८	३९,३५४
७.	क्षेत्रफळ	चौ. कि.मी.	१५४३३	३,०७,७१३
[दोन]	<u>प्रशासकीय संस्था [३१.३.१९९१]</u>			
१.	पंचायत समिती	संख्या	८	२९८
२.	महानगर पालिका	संख्या	-	११
३.	नगर परिषद	संख्या	२	२२८
४.	कटक मंडळे	संख्या	-	७
५.	ग्राम पंचायती [गट ग्रामपंचायती धरून]	संख्या	४६६	२५,८५२
६.	पोलीस स्टेशन [३१.१२.९०]	संख्या	२५	८१८
७.	पोलीस ऑउट पोस्ट [३१.१२.९०]	संख्या	१९	१४२६
[तीन]	<u>लोकसंख्या</u>		[१९९१]	[१९९१]
१.	ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारत	७१७	४८,२५२
२.	नागरी लोकसंख्या	, ,	६९	३०,४९६
३.	एकूण लोकसंख्या	, ,	८६	७८,७४८
४.	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	, ,	४७.३ [१९८१]	४,४८० [१९८१]

१	२	३	४	५
५.	अनुसूचित जातीच्या लोकांमध्येची टक्केवारी	टक्केवारी	६.८६ [१९८१]	७.१४ [१९८१]
६.	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या आकडे हजारामध्ये	आकडे हजारामध्ये	२५०,६६ [१९८१]	५,७७२ [१९८१]
७.	अनुसूचित जमातीच्या लोकांमध्येची टक्केवारी	टक्केवारी	३२,३४ [१९८१]	९.१९ [१९८१]
८.	पुरुष	आकडे हजारामध्ये	३९८ [१९८१]	४०,६८६ [१९८१]
९.	स्त्रिया	आकडे हजारामध्ये	३८८	३८,०६२
१०.	स्त्रि पुरुष प्रमाण	हजार पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	२७६	९३५
११.	घनता	हर चौ कि.मी क्षेत्रातील लोकसंख्या	५१	२५६
१२.	<u>साक्षरतेचे प्रमाण [१९८१]</u>			
१.	एकूण	टक्केवारी	२४.४९	४७.१८
२.	पुरुष	टक्केवारी	३६.०२	५८.७९
३.	स्त्रिया	टक्केवारी	१२.६६	३४.७९
४.	राज्यामध्ये जिल्ह्यांचा क्रमांक	संख्या	३०	-
[चार]	<u>कृषि [अस्थाई]</u>			
१.	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	१४९१	३०,७५८
२.	जंगल व्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी	हजार हेक्टर	१११५ [७४.७८]	५,४०४
३.	<u>शेतीत उपलब्ध नसलेली जमीन</u>			
अ.	बिगर शेती व्यापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	५१	१,०८९
ब.	पडीत आणि लागवडी- लायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	१२	१,७२१
	एकूण [अ + ब]		६३	२८१०
४.	<u>पडित जमीन व्यतिरीक्त लागवड न केलेली इतर जमीन</u>			
१.	कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	३७	१,५२९
२.	झाडे झड्डाखालील जमीन	हजार हेक्टर	६	१८०
३.	लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	३४	१,०२८
४.	<u>पडीत जमीन</u>			
१.	चालू पड	हजार हेक्टर	८	८८३
२.	इतर पड	हजार हेक्टर	१५	१,००१
६.	<u>पिकाखालील क्षेत्र</u>			
१.	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	२१३	१७,९२३
२.	दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	१४	२,३२९
३.	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	२२७	२०,२५२

१	२	३	४	५
७	ओलीत क्षेत्र :		[१९८२-२०]	[१९९०-९१]
१०	निम्नतम ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	४५	२,४६५
२०	एकूण ओलीत क्षेत्र	-- " --	४८	३,१२१
८	महत्वाच्या पिकांसाठी ओलीताचे क्षेत्र [अन्नधान्ये]	-- " --	४५	१४,३२९
९	विविध धारण जमोन [१९८५-८६] [अंतीम]			
१०	२ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या [००]	५६०	४९,४२५
२०	२ हे १० हेक्टर	संख्या [००]	३८६	३२,२४२
३०	१० हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या [००]	२०	२,४२२
१०	जमोन महसूल वसुली [१९९०-९१] लाज रमये		५०६	६,१६४
११	जिल्हा परिषदेचा उपकर	हजार रमये	५७३	१,५२,५००
१२	पंचायत समित्यांचा उपकर	-- " --	१०७	६२,९५७
				[१९८२-९०]
[पांच]	पशुसंवर्धन [पशु गणना १९८७ अस्थाधी]			
१	एकूण पशुधन	संख्या हजारात	८८०	३४,२५५
२	गाई व बैल	-- " --	५५६	१६,२०४
३	म्हशी व रेडे	-- " --	८०	४५५६
४	मेंढ्या	-- " --	१३	२,८७३
५	शेळ्या	-- " --	१२७	९,१९१
६	कोंबड्या व बदके	-- " --	५२६	२४,८४०
[सहा]	सहकार [१९९०-९१]			
१	सहकारी संस्था	संख्या	५६८	१,०४,६२०
२	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	१३९	१२,५६५
३	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचा सभासद संख्या	संख्या हजारात	२२	८,११६
४	सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	७२	१४,०६२
५	प्राथमिक पुरि सहकारी पत संस्थांचा दिलेले कर्ज	रु. कोटीत	०.८७	७७५
[सात]	जलीसंपन [३०.६.९१] राजी पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्यांच्यातील लाभक्षेत्र			
१	मोठे प्रकल्प लाभ क्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	१	२१
२	मध्यम प्रकल्प लाभ क्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	३१	उ.ना.
३	लघु प्रकल्प [पुढठ भाग] लाभ क्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	१.७२२	१,५७५
४	संपन विहाराे जाली भिजणारे क्षेत्र	-- " --	२	१,२२५

१	२	३	४	५
[आठ] अद्योग [डिसेंबर १९९०]				
१.	नांदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	७३	२७,७६५
२.	नांदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या [उत्पादन चालू असलेले]	संख्या	६७	२३,७१०
३.	साखर कारखान्यांची संख्या [चालू असलेले खाजगी धरून]	संख्या	--	१७० [संख्या १]
४.	साखर कारखान्यातलं साखरेचे उत्पादन	हजार टन	--	४,१२७
५.	सर्व तूर गिरण्यांची संख्या	संख्या	--	१२२
[नऊ] विज [३१.३.९१]				
१.	विज पुरवठा केलेली शहरे व छेडी	संख्या	१५१०	३९,६६१
२.	विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या --	--	१५०८	३९,४१३
३.	विज पुरवठा केलेले ग्राम संघ [१९९०-९१]	संख्या हजारात	--	१,६१५
४.	गोवर गॅस संयंत्रे ३१.३.९१	संख्या	१०३४२	३४,८३६
[दहा] सार्वजनिक आरोग्य [१९९०]				
१.	रुग्णालये	संख्या	८	७६८
२.	दवाखाने	संख्या	२२	१,८२६
३.	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	४३	१,६५२
४.	प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	३	८१
५.	स्काटिमक बालविकास गट योजना	संख्या	८	१३१
६.	अंगणवाडीत उपस्थित राहणारी मुले	संख्या	६३३१७	३,३६,७२१
[अकरा] शिक्षण				
१.	एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	९७७	५७,६१२
२.	एक शिक्षकी शाळा	संख्या	५२३	१३,१८७
३.	प्राथमिक शाळेंतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	९४	१०,७२७
४.	प्राथमिक शाळेंतील शिक्षक	--	२	२६७
५.	प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेंतील विद्यार्थी	संख्या	४७	३९
[बारा] दुय्यम शिक्षण				
१.	दुय्यम शाळा	संख्या	८३	१०,०२६
२.	शाळेंतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	३४	५,७४३
३.	शाळेंतील शिक्षक	--	१	१५३
४.	प्रत्येक शिक्षकामागे दुय्यम शाळेंतील विद्यार्थी	संख्या	३४	३२
[तेरा] उच्च शिक्षण				
१.	संस्था	संख्या	८	१,१३२
२.	एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	२	१,०५१

१	२	३	४	५
[वीदा] [१] प्रौढ शिक्षण				
१.	प्रौढ शिक्षण केंद्र	संख्या	७२०	२८३४२
२.	प्रौढांघो उपस्थित	संख्या हजारात	२०	८४३
[२] तांत्रिक शिक्षण				
<u>आधोगिक प्रशिक्षण संस्था</u>				
१.	शासकीय शासन सहाय्योत	संख्या	११	उ.ना.
२.	इतर [जाजगो]	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
३.	शासकीय शासन सहाय्योत	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
आधोगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये पंजूर झालेल्या जागा				
[३] तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था				
१.	शासकीय व शासन सहाय्योत	संख्या	११	उ.ना.
२.	इतर [जाजगो]	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
[४] शासकीय व तांत्रिक व्यवसाय शिक्षण स्थेवी विशेष क्षमता				
[५] अधिवृत्यांघो संख्या				
संख्या उ.ना. उ.ना.				
[पंधरा] परिवहन आणि दळणवळण				
[३१-३३-३१] [अस्थाप्यो]				
१.	स्कूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	१८०५	५,४३४
२.	रस्त्यांनी जुडोली गांवे	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
३.	स्कूण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	३२४०	१,७२,२
४.	राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि.मी.	--	२,२५९
५.	राज्य महामार्गांची लांबी	--	९३२	३०,२७५
६.	महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	--	३७९	३८,९३६
७.	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	--	५३५	३८,५७३
८.	ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	--	१७०२	६१,५२२
[गोळा] पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा				
कठीण गावांची संख्या				
			संख्या	१०१
				३,७५६
				[२.४.१९२०]
१. <u>खेड्यांना केलेला पुरवठा [१९२०-२१]</u>				
अ]	नळाचा पाणी पुरवठा	संख्या	५	१,२१२
ब]	कूप नलिका	संख्या	७१	--
क]	साध्या विहारी, विंधन विहारी	संख्या	३	६२३
२.	टंक्स किंवा बैलगाडीने पुरवठा केले जाणारे गावे	संख्या	१२	५,६२०
३.	योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	संख्या	उ.ना.	निरंक

सहा

१	२	३	४	५
[सतरा]	घरबांधणी १९९०-९१			
	भूमिहीन कामगारांसाठी बांधिल्या झोपड्या	संख्या	३०१	१,७०८
[अठरा]	स्काॅलरिग ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
१.	दारिद्र्य रेषेखाली कुटुंबे [१९८२-८३]	संख्या लाजात	०.६८	३४
२.	१९९०-९१ मधाल नविन लाभार्थी	संख्या	४०७४	उ.ना.
[एकोणवीस]	रोजगार निर्मिती [१९९०-९१]			
अ]	रोजगार हमी योजना	मुनुष्य दिवस [कोटी]	०.१८	८.९४
ब]	जवाहर रोजगार कार्यक्रम		०.०	८.५०
[वीस]	आदिवासी कल्याणकारी योजना [३१.३.९१]			
	आदिवासीकरीता आश्रम शाळा	संख्या	५४	६०२
[एकवीस]	मागासर्वीयांसाठी कल्याणकारी योजना १९९०-९१			
अ]	मागासर्वीयांसाठी वसतीगृह	संख्या	३७	२,२५७
ब]	वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	२८९	१००,२५०
[बावीस]	जिल्हा नियोजन १९९०-९१			
१.	वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रु. कोटीत	२.१४	२,५२१
२.	अनुषंगी खर्च काढण्यासाठी तरतूद	-- "--	१८.३०	निरंक
[तेवीस]	नागरी पुरवठा			
१.	रॉस्तर भावांचे दुकाने १९९०-९१	संख्या	४६१	३५,४३७
२.	पुरीवलेला शकून साठा	००० टन	१८	उ.ना.
३.	भासकोय गुदामे	संख्या	१९	१,२०१
४.	जिल्हाप्याची क्षमता	हजार टन	९	७४०

टीप :- उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- [१] अर्थ. व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

[२] जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, गजिघरीली.